НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

ОЛІЙНІ КУЛЬТУРИ:
СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

доповідей

МІЖНАРОДНОЇ

НАУКОВОЇ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

26 березня 2026 р.

Запоріжжя • 2026

УДК 633

ББК 41/42

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту олійних культур Національної академії аграрних наук України
(протокол № 4 від 03 квітня 2026 р.)

Олійні культури: сьогодення та перспективи. Збірник тез доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції (26 березня 2026 р.). Запоріжжя. ІОК НААН, 2026. 127 с.

Викладено матеріали наукових досліджень, виконаних вченими науково-дослідних установ та вищих навчальних закладів різних країн з питань селекції, насінництва, генетики, фізіології, біотехнології, рослинництва, землеробства, механізації, переробки та економіки олійних культур. Видання представляє інтерес для науковців, викладачів, аспірантів, студентів аграрних і біологічних вузів та сільгоспвиробників.

Автори опублікованих тез доповідей відповідальні за патентну чистоту і точність наведених фактів, цитат, власних імен, географічних назв, а також за розголошення даних, які не підлягають публікації у відкритих засобах масової інформації.

© ІОК НААН, 2026

УДК 004.932:631.53:633.85

О. Ю АЛІЄВА,[1] д-р філософії, старший наук. співробітник відділу техніко-технологічного забезпечення насінництва

Е. Б. АЛІЄВ,[2] д-р техн. наук, старший дослідник, професор кафедри інжинірингу технічних систем

[1]Інститут олійних культур Національної академії аграрних наук України, Запоріжжя, Україна

[2]Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, Україна

E-mail: aliev@meta.ua

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНОГО ЗОРУ ДЛЯ ФЕНОТИПУВАННЯ НАСІННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

Сучасне сільське господарство активно впроваджує цифрові та інтелектуальні технології в межах концепції Industry 4.0, що спрямовані на підвищення ефективності селекції, насінництва та контролю якості продукції. Одним із перспективних напрямів є автоматизоване фенотипування насіння, оскільки саме морфологічні, фізичні та маркерні характеристики насіннєвого матеріалу значною мірою визначають потенціал урожайності, енергію проростання, стійкість до стресових чинників і якість кінцевої продукції. Особливої актуальності це набуває для насіння олійних культур, де однорідність, виповненість, розміри, форма, забарвлення та стан поверхні є важливими ознаками як для селекційної оцінки, так і для подальшого технологічного використання.

Традиційні методи фенотипування насіння ґрунтуються переважно на візуальному аналізі, ручному сортуванні та застосуванні окремих лабораторних приладів. Такі підходи є трудомісткими, недостатньо продуктивними та значною мірою залежать від кваліфікації оператора. Крім того, вони не забезпечують належної швидкості, об'єктивності й відтворюваності під час аналізу великих партій насіння, що істотно обмежує можливості масштабного скринінгу в селекційних програмах і системах первинного насінництва. У зв'язку з цим розробка системи комп'ютерного зору для фенотипування насіння олійних культур є актуальним і перспективним науково-практичним завданням.

Системи комп’ютерного зору в поєднанні з методами штучного інтелекту дозволяють автоматизувати процес аналізу насіння на основі цифрових зображень. Застосування алгоритмів машинного та глибокого навчання забезпечує високу точність і швидкість визначення геометричних параметрів насіння, зокрема довжини, ширини, товщини, показників форми, кольору, текстури поверхні та інших фенотипових ознак. Для насіння олійних культур такі параметри мають особливе значення, оскільки дають змогу оцінювати сортову належність, однорідність насіннєвого матеріалу, наявність пошкоджених чи нетипових насінин, а також прогнозувати його посівні та технологічні властивості.

Наукова новизна дослідження полягатиме у створенні інтегрованої системи комп’ютерного зору, яка забезпечує багаторівневий аналіз морфологічних, фізико-механічних і маркерних характеристик насіння в єдиному інформаційному середовищі. На відміну від існуючих рішень, орієнтованих на оцінювання лише окремих параметрів, запропонований підхід передбачає комплексне визначення сукупності ознак із високою точністю та відтворюваністю результатів. Додатковою перевагою є адаптація алгоритмів до видової та сортової мінливості насіння олійних культур, що особливо важливо для використання системи у вітчизняних селекційних і насінницьких програмах.

Таким чином, розробка системи комп’ютерного зору для фенотипування насіння олійних культур є перспективним напрямом розвитку сучасних агротехнологій. Її впровадження дозволить перейти від трудомістких і суб’єктивних методів оцінки до високоточного, автоматизованого та масштабованого аналізу насіннєвого матеріалу. Це сприятиме підвищенню ефективності насінництва, вдосконаленню селекційних досліджень, зміцненню продовольчої безпеки та інтеграції вітчизняної аграрної науки у сучасний світовий науково-технологічний простір.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СЕЛЕКЦІЇ 3

PETIK I. P., BELINSKA A. P.
MODELING THE EFFECTS OF SPECIES-SPECIFIC AMF INOCULATION ON THE PRODUCTIVITY AND LIPID PROFILE OF SUNFLOWER (*HELIANTHUS ANNUUS L.*) AND HEMP (*CANNABIS SATIVA L.*) 4

АВРАМЕНКО Я. А., ЛЯХ В. О.
РЕАКЦІЯ РОСЛИН М1 ЛЬОНУ КУЛЬТУРНОГО ТА ЙОГО ДИКИХ ВИДІВ НА ВПЛИВ ЕТИЛМЕТАНСУЛЬФОНАТУ 6

БОЙКА О. А., БОЙКИЙ К. С.
ВПЛИВ ОБРОБКИ МІКРОХВИЛЬОВИМ ОПРОМІНЕННЯМ НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ДЕКОРАТИВНИХ СОРТІВ СОНЯШНИКА 8

ВЕДМЕДЄВА К. В., БУСАРОВ П. Ю.
РЕЗУЛЬТАТ ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ФОРМИ ТА МІЦНОСТІ ОБОЛОНКИ НАСІННЯ 10

ЖУРАВЕЛЬ В. М., БУДІЛКА Г. І.
ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ ЗАБАРВЛЕННЯ ЛИСТКА У *BRASSICA JUNCEA L.* 12

НІКОНОВА В. М., ЛЯХ В. О., ПОЛЯКОВА І. О., ЛЕВЧЕНКО В. І.
УСПАДКОВУВАННЯ ГІБРИДАМИ F1 ВМІСТУ ЛІНОЛЕНОВОЇ КИСЛОТИ В ОЛІЇ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО 14

ОДИНЕЦЬ С. І.
ЗАЛЕЖНІСТЬ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ВІД КЛІМАТИЧНИХ ФАКТОРІВ 16

ШАРИПІНА Я. Ю., БОРОВСЬКА І. Ю., БАБИЧ В. О., ПАРІЙ Я. Ф.
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ СТІЙКОСТІ СОНЯШНИКУ ДО ВОВЧКА *OROBANCHE CUMANA WALLR* 18

ЮРЧУК С. С.
УСПАДКУВАННЯ ВИСОТИ РОСЛИН У ГІБРИДІВ ПЕРШОГО ПОКОЛІННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО 20

СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА ЗАХИСТ РОСЛИН 22

KUSHANOVA R. ZH., DIDORENKO S. V., DALIBAYEVA A. M., MAZKIRAT Sh.
STUDY OF THE TRAIT OF SEED HILUM ATTACHMENT TO THE POD VALVES FOR THE DEVELOPMENT OF SHATTER-RESISTANT SOYBEAN VARIETIES 23

HRYHORCHUK N. F., ARTEMYEVA V. A.
STUDY OF SOY SAMPLES COLLECTION AND THEIR ROLE IN CREATION OF NEW VARIETIES IN EAST KAZAKHSTAN REGION **25**

ВАРЕНИК Б. Ф., СВІТЛАКОВА А. С.
РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІАЛУ ВРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ СЕЛЕКЦІЇ СГІ – НЦНС В УМОВА ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ **27**

ВАРЕНИК Б. Ф., СВІТЛАКОВА А. С.
ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ПРОДУКТИВНОСТІУ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В ПОСУШЛИВИХ УМОВА ПІВДНЯ УКРАЇНИ **29**

ВЕДМЕДЄВА К. В., МАХОВА Т. В., ЯКУБЕНКО О. В.
МІНЛИВІСТЬ ОЗНАК САФЛОРУ І ВПЛИВ ОПАДІВ ТА ТЕМПЕРАТУР НА ЇХ КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ **31**

ГУДИМ О. В.
ВМІСТ ОЛІЇ В НАСІННІ АМАРАНТУ ВИДУ *HYPOCHONDRIACUS* **34**

КАЛІНОВА М. Г., ТАРАНЕЦЬ Т. О.
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ВЕГЕТАЦІЇ НА БІОХІМІЧНІ ТА МОРФОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО **35**

КУТІЩЕВА Н. М., ШУГУРОВА Н. О., РАНЦЕВ Д. В.,
СКРИНІНГ СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ СОНЯШНИКУ НА СТІЙКІСТЬ ДО БУРОЇ ГНИЛІ (*RHYZOPUS* (*NIGRICANS ENREND*)) В УМОВАХ ПІВДЕНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ **37**

ЛЕОНОВА Н. М.
ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ СОНЯШНИКУ МЕЖЕУМОЧНОГО ТИПУ У СЕЛЕКЦІЇ СУЧАСНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ГІБРИДІВ **39**

СЛІСАРЧУК М. В.
ПЛАСТИЧНІСТЬ І СТАБІЛЬНІСТЬ ЗРАЗКІВ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗА ВРОЖАЙНІСТЮ НАСІННЯ НА ЗАВЕРШАЛЬНИХ ЕТАПАХ СЕЛЕКЦІЇ **41**

ТОВСТАНОВСЬКА Т. Г.
ПОТЕНЦІАЛ ДИКИХ ОДНОРІЧНИХ ВИДІВ У СТВОРЕННІ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ЛЬОНУ **43**

ЧУЙКО Д. В., БІЛИК В. В.
ХАРАКТЕРИСТИКА КОМБІНАЦІЙ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА СТІЙКІСТЮ ДО ВОВЧКА **46**

РОСЛИННИЦТВО ТА ЗЕМЛЕРОБСТВО **48**

LIMANSKAYA V. B., SHEKTYBAEVA G. Kh.
INFLUENCE OF BEE POLLINATION ON SEED PRODUCTIVITY OF ENTOMOPHYLOUS CROPS **49**

LIMANSKAYA V. B., SHEKTYBAEVA G. Kh., BULEKOV T.A.
TECHNIQUES OF SAFFLOWER CULTIVATION IN THE SYSTEM OF CROP ROTATION **51**

БАКЛАНОВА Т. В., ГАМАЮНОВА В. В.
ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ **53**

ВЛАСЮК О. С.
ЕЛЕМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНО-ЗБАЛАНСОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ **55**

Р. А. ГУТЯНСЬКИЙ, О. М. ГЛУБОКИЙ, В. О. ШЕЛЯКІН, ЖИЖКА Н. Г.
ЗАСМІЧЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУЛЬТУР СІВОЗМІНИ СОНЯШНИКОМ **57**

ДОМАРАЦЬКИЙ Є. О., СОЛОДЕНКО А. Є., ТОВПИГА М. Л.
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ І РІСТРЕГУЛЮЮЧОГО ПРЕПАРАТУ НА ВМІСТ ХЛОРОФІЛУ У РОСЛИН РІПАКУ ОЗИМОГО **59**

КВАСНІЦЬКА Л. С., ВОЙТОВА Г. П.
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ **62**

КИРИЛЬЧУК А. М., НИЧКАЛЮК Г. В., БЕЗПРОЗВАНА І. В.
ВПЛИВ ГІДРОТЕРМІЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ОДНОРІЧНОГО В РІЗНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ **64**

КИРИЛЮК В. П., КОВАЛЬЧУК Н. В.
СУЧАСНА АДАПТИВНА СИСТЕМА ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ПІД ГІРЧИЦЮ БІЛУ (*SINAPIS ALBA*) **67**

КУРАЧ О. В.
СТУПІНЬ ПЕРЕЗИМІВЛІ І ВИЖИВАННЯ РОСЛИН РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОГО ОБРОБЛЕННЯ НАСІННЯ ТА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ КОМПЛЕКСНИМИ ПРЕПАРАТАМИ **69**

ЛОМЕЙКО І. М., ПОЛЯКОВ О. І., НІКІТЕНКО О. В.
ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В ПОСУШЛИВИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ **72**

ЛЮБИЧ В. В.
ЖИРОВМІСНИЙ КОМПЛЕКС НАСІННЯ РІЗНИХ СОРТІВ АРАХІСУ **74**

Т. В. МАХОВА, ЯКУБЕНКО О. В., ПАЦУЛА О. М.
ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧОРНУШКИ ДАМАСЬКОЇ (ЗАПОРІЗЬКА ЗОРЯ) В ЗОНІ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ **76**

ОГУРЦОВ Ю. Є., БУРЯК Ю. І.
УРОЖАЙНІСТЬ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗОНИ ВИРОЩУВАННЯ ТА СПОСОБУ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРИВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ **79**

СТЕЛЬМАХ О., МЕЛЬНИЧУК Т., ГАЛЕТА В., КУРЛЯНОВА І.
ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕНСИВНОСТІ УДОБРЕННЯ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКА ОЗИМОГО **81**

ТОЦЬКИЙ В. М.
УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА РІЗНИХ ВАРІАНТІВ МІНЕРАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ **83**

ФОСТАЩЕНКО Д. І., ПОЛЯКОВ О. І., НІКІТЕНКО О. В.
ВПЛИВ ДОДАТКОВОГО ЖИВЛЕННЯ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ СІВБИ НА ВОДОСПОЖИВАННЯ СОРТІВ РИЖІЮ ЯРОГО **85**

АГРОІНЖЕНЕРІЯ **88**

LUHOVA K. V., BELINSKA A. P.
SOLID-STATE FERMENTATION AS AN ALTERNATIVE TO CONVENTIONAL OILSEED MEAL PROCESSING TECHNIQUES **89**

АЛІЄВА О. Ю., АЛІЄВ Е. Б.
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНОГО ЗОРУ ДЛЯ ФЕНОТИПУВАННЯ НАСІННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР **91**

ВОЛИК Д. А., СТЕПАНЕНКО С. П., ПОПАДЮК І. С.
ВІБРОПНЕВМОІМПУЛЬСНИЙ СЕПАРАТОР НАСІННЯ ЗА ГУСТИНОЮ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ МЕХАТРОННОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ АНАЛІЗУ СКЛАДУ НАСІННЄВОЇ СУМІШІ **93**

КУДРЯВЦЕВ М. І.
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ МЕХАТРОННОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ АНАЛІЗУ СКЛАДУ НАСІННЄВОЇ СУМІШІ **95**

ЛАБЕЙКО М. А.
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗРАЗКІВ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ ЩОДО СТАБІЛЬНОСТІ ДО ОКИСНЕННЯ ПІД ДІЄЮ ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР **97**

ЛИТВИНОВ І. В.
ТЕХНОЛОГІЧНА ЛІНІЯ КОМПЛЕКСНОЇ БЕЗВІДХОДНОЇ ПЕРЕРОБКИ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР **99**

МАТВЄЄВА Т. В., ПАПЧЕНКО В. Ю.
АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО СУЧАСНОГО ДОСВІДУ У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ОЛІЙ ЗІ ЗМІНЕНИМ ЖИРНОКИСЛОТНИМ СКЛАДОМ **101**

СТЕПАНЕНКО С. П., ШВИДЯ В. О.
ВАКУУМНА БАРАБАННА СУШАРКА СВБ-10 **103**

ЕКОНОМІКА ТА ІННОВАЦІЇ **106**

ISKAKOV R. K.
DIVERSIFICATION OF THE SOWING AREA STRUCTURE BY INCREASING THE PROPORTION OF OIL CROPS IN THE CROPSET **107**

MOLNAR Pal. Dr.
ECONOMIC INDICATORS OF SUNFLOWER CULTIVATION IN HUNGARY **109**

КУЗЬМЕНКО О. Р., ГАЙДАШ Є. В., БЄЛКА О. В,
ВИРОБНИЦТВО ГІРЧИЦІ В УКРАЇНІ **112**

КУЗЬМЕНКО О. Р., ГАЙДАШ Є. В., БЄЛКА О. В.
СОРТОВІ РЕСУРСИ ГІРЧИЦІ В УКРАЇНІ **114**

ПАПЧЕНКО В. Ю., МАТВЄЄВА Т. В.
ЕКСПОРТ ОЛІЄЖИРОВОЇ ПРОДУКЦІЇ: НАСІННЯ РІПАКУ ТА ПРОДУКТИ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ **116**

СИДЯКІНА О. В.
САФЛОР ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ОЛІЙНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ **118**

ЧЕХОВА І. В.
РИЖІЙ – ПЕРСПЕКТИВНА НІШЕВА ОЛІЙНА КУЛЬТУРА **120**

Наукове видання

ОЛІЙНІ КУЛЬТУРИ: ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції

26 березня 2026 р.

Мова: **українська, англійська**

Редактор: **К. В. ВЕДМЕДЄВА**

Комп'ютерна верстка: **О. В. БЄЛКА**

Інститут олійних культур

Національної академії аграрних наук України

вул. Інститутська, 1, селище Сонячне,

Запорізький район, Запорізька область, Україна, 69055

E-mail: iocnaas@gmail.com

imk.zp.ua